

giftsaftale ikke foreligger, men ogsaa ved, at det oplyses, at Voldgiftsaftalens Forudsætning er bristet derved, at Handelen overhovedet ikke er kommen i Stand, at senere Overenskomst eller andet har bragt Voldgiftsaftalen til Bortfald, eller at de fremsatte Paastande falde udenfor Voldgiftsinstituttets i §§ 1 og 3 fastsatte Omraade. I disse Tilfælde, hvis Bedømmelse alle maa høre ind under Voldgiftsmændenes Kompetence, ville Omkostningerne, derunder Salæret til Voldgiftsmændene (og Opmanden), selvfølgelig straks blive paalagte ved Kendelsen. Gaar denne derimod ud paa, at der skal skrives til Behandling af Sagens Realitet: Mangelspørgsmaalet, maa Voldgiftsmændene (og Opmanden) have Valget mellem, om de hidtil paaløbne Omkostninger straks skulle paalægges ved denne Kendelse, eller det skal bero hermed, indtil hele Sagen sluttes ved ny Kendelse. Salæret vil i alt Fald først kunne paalægges ved denne sidste Kendelse, da Meningen er, at dette kun tilkommer Voldgiftsmændene (og Opmanden) een Gang for den samlede Sags Behandling.

Naar Spørgsmaalet om Valg af Opmand i Tilfælde af Uenighed herom mellem Voldgiftsmændene og om Voldgiftsmænds og Opmands Habilitet ved denne Paragraf foreslaas henlagt til Øvrigheden og ikke til Retten, lægger man i og for sig ikke særlig Vægt herpaa, men mener ikkun, at en hurtigere Ekspedition paa denne Maade kan ventes. Den Forskel, der ligger i, at Kompetencespørgsmaalet efter § 3 afgøres af Centraladministrationen, men Habilitetsspørgsmaalet efter § 4 af den stedlige Øvrighed, er begrundet i, at i det sidste Tilfælde er Sagen stedfæstet, i det første Tilfælde drejer det sig netop om at stedfæste den.

Særlig i smaa Retskredse, hvor Voldgiftsmændenes Antal er under det regelmæssige, kan det forefalde, at en uvildig Opmand ikke er til Raadighed i en der verserende Voldgiftssag. Til dette Tilfælde sigter Reglen i Paragraffens sidste Stykke.

Til § 5.

Om Forhandlingsmaaden for Voldgiftsmændene er det ikke fundet rigtigt at give bindende Forskrifter i Loven. I mangfoldige Tilfælde bør Sagens Behandling i alt væsentligt bestaa i, at Voldgiftsmændene personlig tage det omtvistede Dyr i Øjesyn og paa Grundlag af en saadan Besigtigelse og Parternes egne Forklaringer paakende Sagen. I andre Tilfælde vil Vidne-

bevis, Erklæringer fra Dyrlæger og det veterinære Sundhedsraad og deslige være nødvendige, hvilket ogsaa er forudsat i § 5 jfr. § 6. Skal der skrives til egentlig Vidneførsel, maa denne rettest foregaa ved Domstolene, hvor den for Hurtighedens Skyld bør kunne foretages ved Gæsteret; men selvfølgelig udelukker dette ikke, at Parterne kunne fremskaffe mundtlige eller skriftlige Forklaringer fra dertil villige og efter Voldgiftsmændenes Skøn troværdige Personer og umiddelbart forebringe Voldgiftsmændene saadanne. Den Formfrihed, som Lovforslaget hjemler, forudsætter, at Voldgiftsmændene i det hele have en selvstændig ledende Stilling ved Sagens Oplysning, saaledes at Parterne dog i deres egen Interesse skulle yde al Bistand ved Sagens Oplysning, afholde Udgifterne ved de Oplysningsforanstaltninger, som paalægges dem, eller hvortil de selv finde Anledning til at tage Initiativet, og i Tilfælde af Forsømmelighed eller Modvillie ved Sagens Oplysning rammes af den i § 5, 1ste Stykke, foreskrevne Virkning, at Modpartens Angivelser for saa vidt lægges til Grund.

Protokollation i egentlig Forstand menes kun at skulle paahvile Voldgiftsmændene for Kendelsernes Vedkommende, men er under Hensyn til disses Eksigibilitet ogsaa ganske nødvendig, modsat hvad der f. Eks. er bestemt ved Loven om Handel med Gødnings- og Foderstoffer af 26. Marts 1898 § 9.

Medens selve Kendelsernes Indhold under de anførte Forhold fornuftigvis ikke kan være nogen Hemmelighed, er det med Hensyn til, hvad Voldgiftsmændene ellers ved Sagens Undersøgelse erfare om Parternes Forretningsforhold og private Sager, fundet rettest at paalægge dem en lignende Tavshedspligt som ved nysnævnte Lov.

Under de Omkostninger, som ved Voldgiftskendelser kunne paalægges en Part, bør ogsaa være indbefattet de Udgifter, som Modparten med Føje har afholdt i Anledning af Voldgiften, f. Eks. til Tingsvidners Optagelse. At Omkostningerne ved Forsendelse af Protokollerne, der ikke bør ramme hverken Øvrigheden eller Voldgiftsmændene, ogsaa falde ind herunder, behøver næppe at fremhæves.

Til § 6.

Om at kræve disse Voldgiftssager tilendebragte paa 4 Uger saaledes som Voldgiftssager om Tvistigheder i Gødnings- og Foderstofhandelen, bør der efter Ka-